

Inhabil som følge av generelle regler man selv har fordel av?

Kommunal Rapport 02.12 2019

Kommuneansatt politiker vedtar betalt spisepause, og barnehagestyrer er med på å vedta barnehagetilskudd. Habil eller inhabil?

Spørsmål om habilitet volder bry for lokalpolitikere, men professor Jan Fridthjof Bernt gir råd.

SPØRSMÅL 1: Habil eller inhabil?

Kommunestyret vedtar lokale retningslinjer for beregning av tilskudd til private barnehager. Dersom en styrer i en privat barnehage er medlem i hovedutvalg som behandler disse retningslinjene, vil vedkommende være inhabil ved behandlingen av disse?

SVAR: Vedtak om slike retningslinjer for beregning av tilskudd til barnehager er generelle regler og dermed som alminnelig regel ikke enkeltvedtak der de aktuelle barnehagene er parter. Ledelsen ved barnehagen blir derfor ikke automatisk inhabil etter bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) første avsnitt, bokstav e, nr. 2. Men hvis det er tale om regler som i praksis vil kunne ha betydelige økonomiske konsekvenser for en avgrenset krets private barnehager, bør lederrollen i én av disse ses som «særegne forhold ... som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet», slik at han blir inhabil etter bestemmelsen i § 6 andre avsnitt.

SPØRSMÅL 2: Inhabilitet for folkevalgte i saker som angår deres tilsettingsforhold i kommunen?

Kommunestyret har truffet vedtak om betalt spisepause for de tilsatte i kommunen. Var folkevalgte som vil nyte godt av dette, eller som er gift med en tilsatt, inhabile?

SVAR: Det er her tale om et vedtak av generell karakter, som gjelder for enhver som måtte være tilsatt i kommunen. Den enkelte tilsatte i kommunen er dermed ikke part i saken, slik at hun blir inhabil etter bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) første avsnitt, bokstav a. Spørsmålet blir da om disse folkevalgte er inhabile fordi det er tale om et vedtak som helt generelt gir dem eller deres ektefeller en fordel i form av bedre tilsettingsforhold.

Utgangspunktet er her at vi ikke kan se bort fra at denne egeninteressen kan ha påvirket stemmegivningen til enkeltmedlemmer i kommunestyret, slik at den må anses som «egnet til å svekke tilliten til [deres] upartiskhet» etter «sekkebestemmelsen» i forvaltningslovens § 6 andre avsnitt. Men for at de skal bli inhabile av den grunn, må denne egeninteressen være et «særegent forhold» slik dette har blitt forstått etter denne bestemmelsen.

Svaret på dette er ikke opplagt, men jeg tror ikke at de tilsatte blir inhabile her. Her er det et poeng at i [kommuneloven § 11–10](#) siste avsnitt er det fastsatt at folkevalgte ikke er inhabile «når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv». Da blir det litt merkelig om vi skulle ha en strengere regel her når det gjelder mer marginale spørsmål om tilsattes arbeidsforhold.